

Dosarul nr. 2ra-1989/21
2-21003954-01-2ra-17122021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Andrei Paraschiv

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Paraschiv împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 7 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Andrei Paraschiv și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care a fost respinsă acțiunea

constată:

La 11 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Andrei Paraschiv a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 11 februarie 2019, a depus la Judecătoria Chișinău sediul Centru o cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, SRL ”Estodor Com”, intervenient accesoriu APLP nr. 54/167 cu privire la nulitatea contractului de aprovizionare cu apă și de canalizare din 23 mai 2005 nr. 5-235-33 și repararea prejudiciului moral.

A menționat că dosarul nr. 2-2055/19 a fost repartizat în mod aleatoriu judecătorului Dragoș Crigan care, fără invocarea vreun temei legal, a avut nevoie mai mult de un an de zile (11 februarie 2019 – 20 februarie 2020) pentru primirea și acceptarea spre examinare a acțiunii.

Prin încheierea din 22 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost restituită acțiunea pe motiv că reclamantul nu a înlăturat integral neajunsurile specificate în încheierea instanței.

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată încheierea din 22 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, de la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost restituită acțiunea repetat, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Prin încheierea din 16 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul reclamantului, casată încheierea din 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cu restituirea cauzei spre rejudecare, de la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 29 octombrie 2019, judecătorul Dragoș Crigan și-a declinat competența de la examinarea cauzei civile nr. 2-2055/19, iar prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost declinată competența judecătorului competent.

Prin scrisoarea din 5 decembrie 2019 a Președintelui Judecătoriei Chișinău, Radu Țurcanu, dosarul nr. 2-2055/19 a fost restituit judecătorului Dragoș Crigan, care s-a adresat Curții de Apel Chișinău pentru examinarea conflictului negativ de competență.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 3 februarie 2020, a fost constatată competența Judecătoriei Chișinău sediul Centru la judecarea cauzei civile sus nominalizate.

A remarcat că prin restituirea de mai multe ori a acțiunii de către instanța de fond, pe motivul neprezentării a unor înscrisuri, care nu sunt prevăzute de normele procesuale, i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 6 CEDO la reținerea și examinarea acțiunii în termeni rezonabili.

A relatat că nu au existat motive temeinice justificate care să ducă timp de un an de zile la emiterea unor încheieri de restituire a acțiunii, ca ulterior peste un an de zile să se solicite conflictul de competență.

Totodată, a invocat și lipsa de profesionalism a judecătorului și a Președintelui Judecătoriei Chișinău, care a expediat cauza nr. 2-2055/19 spre examinare la sediul Rîșcani, prin ce s-a încălcat termenul rezonabil de examinare a acțiunii.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 2-4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea cauzei civile nr. 2-2055/19 în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 de lei.

Prin hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 7 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Andrei Paraschiv și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că nu au fost întrunite temeiuri legale pentru constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Paraschiv împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, SRL „Estodor Com”, intervenient accesoriu APLP nr. 54/167 cu privire la declararea nulității contractului și repararea prejudiciului moral.

La fel, a fost reținut și că potrivit informației prezentate prin raportul Curții de Apel Chișinău, imposibilitatea punerii pe rol a cauzei s-a datorat inclusiv și din cauza reclamantului care, într-un mod inexplicabil, a evitat să înlăture neajunsurile expuse în încheierile adoptate în temeiul art. 171 alin. (1) CPC.

Au remarcat instanțele ierarhic inferioare și faptul că încheierea privind ridicarea conflictului negativ de competență de către judecătorul Dragoș Crigan s-a bazat pe decizia din 16 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a făcut trimitere la faptul că sunt scutiți de taxa de stat reclamanții în acțiunile de contencios administrativ, fapt ce a determinat prima instanță să soluționeze conflictul de competență, în conformitate cu prevederile art. 42-44 CPC.

Așadar, a fost statuat că acțiunile instanței de judecată au fost îndreptate în vederea respectării normelor procesuale cu privire la competența instanțelor de judecată, cu asigurarea drepturilor participanților la proces, care nu poate fi calificată drept tergiversare a examinării cauzei.

Mai mult, ședințele de judecată au fost stabilite rezonabil în termeni consecutiv reduși, cu respectarea echilibrului între drepturile participanților la proces, iar amânări nejustificative din partea instanței, fără efectuarea de proceduri judecătorești nu au fost admise.

La 19 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Andrei Paraschiv a declarat recurs împotriva deciziei din 7 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat că actele de dispoziție ale instanțelor inferioare sunt ilegale și neîntemeiate, emise în rezultatul aprecierii arbitrare a probelor, contrar prevederilor art. 130 CPC.

A obiectat că instanța de apel nu a elucidat și nu a supus aprecierii argumentul său, precum că restituirea cauzei 2-2055/19, 2-5195/20 și reținerea intenționată pentru examinare de către judecătorul Dragoș Crigan a avut loc în mod ilegal.

Totodată, a declarat că prin hotărârea nr. 95/6 din 28 mai 2021 a Consiliului Superior al Magistraturii, solicitarea sa cu privire la atragerea la răspundere

disciplinară a judecătorului Dragoș Crigan a fost respinsă ilegal, astfel judecătorul respectiv fiind apărat în mod justificat.

La 17 decembrie 2021, în adresa Ministerului Justiției al RM a fost expediată copia cererii de recurs depuse de Andrei Paraschiv, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 126).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Ministerul Justiției să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 7 iulie 2021 la 19 august 2021, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Andrei Paraschiv, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrei Paraschiv nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Andrei Paraschiv urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Andrei Paraschiv.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh

ÎNCHEIERE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând cererea lui Andrei Paraschiv privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Paraschiv împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral

constată:

La 11 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Andrei Paraschiv a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 7 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Andrei Paraschiv și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 19 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Andrei Paraschiv a declarat recurs împotriva deciziei din 7 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 19 august 2021, odată cu înaintarea cererii de recurs, Andrei Paraschiv, în temeiul prevederilor art. 12¹ CPC, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 437 alin. (1) CPC cu privire la obligația prezentării recursului dactilografiat.

Examinând cererea lui Andrei Paraschiv cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Se va mai menționa că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate în raport cu [Constituția](#), limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din [Constituție](#);
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține că la 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015), prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și

ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Astfel, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, este necesară întrunirea cumulativă a condițiilor imperative obligatorii prevăzute la art. 12¹ CPC și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, verificând întrunirea de către autorul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă *cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii*.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea lui Andrei Paraschiv cu privire la ridicarea excepției de

neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. art. 269-270 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea lui Andrei Paraschiv privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Paraschiv împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh